

Leo Trotskij

Ledarskapskris i Spanien ¹

26 november 1931

Den *spanska revolutionen* har skapat de allmänna politiska förutsättningarna för att proletariatet ska kunna inleda en omedelbar kamp om makten. Det spanska proletariatets syndikalistiska traditioner visade sig inte vara något avgörande hinder för revolutionens utveckling. Händelserna överraskade Komintern. Ända från revolutionens början visade sig kommunistpartiet vara helt kraftlöst, och det har i alla grundläggande frågor intagit en felaktig ståndpunkt. De spanska erfarenheterna har – låt oss än en gång påminna oss om det – visat hur fruktansvärt mycket den nuvarande Komintern-ledningen kan förvirra de avancerade arbetarnas revolutionära medvetande! Den proletära förtruppens stora eftersläpning i förhållande till händelserna, den politiskt uppsplittrade karaktären på arbetarmassornas heroiska kamp, de faktiska försäkringarna om att anarkosyndikalismen och socialdemokratien skulle växelverka – dessa grundläggande politiska villkor gjorde det möjligt för den republikanska borgarklassen att i samarbete med socialdemokratien upprätta en förtrycksapparat, och genom att utsätta de upproriska massornas för slag efter slag, koncentrera en avsevärd politisk makt i regeringens händer.

Detta exempel visar att fascismen inte alls är borgarklassens enda metod i kampen mot de revolutionära massorna. Den regim som existerar i Spanien idag kan bäst beskrivas som en Kerenskij-liknande regering, det vill säga den sista (eller ”näst sista”) ”vänster”-regering som borgarklassen kan inrätta i sin kamp mot revolutionen. Men denna sorts regering är inte nödvändigtvis ett tecken på svaghet eller vanmakt. I avsaknad av ett starkt revolutionärt proletärt parti kan en kombination av halvreformerna, vänsterfraser, och ännu mer vänsterbetonade gester, och beslagtaganden, visa sig vara en mycket bättre tjänst till borgarklassen än fascismen.

Vi behöver inte påpeka att den spanska revolutionen ännu inte är slut. Den har inte löst sina mest grundläggande uppgifter (jordfrågan, kyrkan och de nationella frågorna) och är fortfarande långt ifrån att ha uttömt folkmassornas revolutionära krafter. Den borgerliga revolutionen kan inte ge mer än vad den redan gett. Vad gäller den proletära revolutionen kan den nuvarande inrikespolitiska situationen i Spanien betecknas som förrevolutionär, men knappast mer än det. Det är fullt möjligt att den spanska revolutionens offensiv kommer att anta en mer eller mindre utdragen karaktär. På så sätt öppnar den historiska processen ett sorts nytt lånekonto för den spanska kommunismen.

¹ Utdrag ur artikeln ”Tyskland, nyckeln till den internationella situationen”. Den fullständiga texten finns med i samlingen [Kampen mot nazismen i Tyskland](#).